JORDI PLAY

Un acord per a equilibristes

L'acord entre Junts pel Sí i la CUP es va tancar 'in extremis', gràcies, finalment, a una proposta dels independents de Junts pel Sí. I l'acceptació de Mas de fer un pas al costat. Serà una eina prou sòlida per garantir l'estabilitat d'un Govern que esdevindrà diana de tots els dards de l'Estat?

*Reportatge d'**Àlex Milian***

Dissabte, 9 de gener, al matí. Darrera reunió dels representants de la CUP i els negociadors de Junts pel Sí. L'últim esborrany de l'acord és damunt la taula. La CUP ha cedit en diversos punts i, ara, els negociadors de Convergència han de portar la proposta al president en funcions, Artur Mas, que, teòricament, segons expliquen els convergents als cupaires, encara no en sap res –tot i que la proposta implica el sacrifici polític de Mas, que hauria de fer el famós "pas al costat" i deixar pas a un altre candidat. Un dels tres homes de CDC –que són Lluís Corominas, Josep Rull i Jordi Turull– fa un últim gest teatral per descriure la possible reacció de Mas: "Si trobeu tres cadàvers a la plaça de Sant Jaume d'aquí a unes hores, són els nostres".

EL NOU PRESIDENT. Els negociadors de la CUP afirmen que no van saber el nom del nou candidat a la Generalitat, Carles Puigdemont, fins el mateix dissabte al matí, unes hores després de tancar el definitiu esborrany d'acord.

Ho explica a EL TEMPS un dels presents, un protagonista de les negociacions que es vol mantenir en l'anonimat però encara riu per sota el nas pensant en l'ocurrència del convergent.

Era l'última de les trobades entre Junts pel Sí i la CUP per tal de resoldre *in extremis* el problema de la investidura del president –que s'havia allargat tres mesos– i, per extensió, de la legislatura. El termini per investir un president acabava en 36 hores i, si Mas no acceptava la proposta d'acord que se li presentava, s'anava directe a unes noves eleccions anticipades –de resultat incert per als partits implicats. No feia ni 24 hores que aquesta proposta s'havia presentat com una opció possible.

Les propostes rebutjades

El dia abans, divendres 8 de gener, els representants de Junts pel Sí i la CUP s'havien reunit, a la tarda, amb representants de les entitats sobiranistes, l'ANC i Òmnium Cultural, que els ofereixen encara dues propostes que seran rebutjades. A última hora la CUP farà aparèixer una tercera proposta que obrirà un nou camí.

Un dels representants de la CUP en la reunió, el diputat Albert Botran, descriu a EL TEMPS aquella trobada de la tarda de divendres: "La reunió amb les entitats va bé perquè permet que aparegui aquesta tercera opció, que nosaltres veiem més factible, que és avalada per independents de Junts pel Sí, i que no és cap de les dues que l'ANC posa sobre la taula, i que no satisfeien ni JxSí ni la CUP. A aquesta li veiem més recorregut perquè implica un canvi de candidat".

Aquest és un canvi important perquè les dues propostes que havien presentat l'ANC i Òmnium eren, des del punt de vista de la CUP, subterfugis per acabar ratificant el candidat que no volien des del començament: "Les opcions que presentava l'ANC, en el fons polític, eren maneres d'acceptar el candidat Artur Mas. Una consistia en una Assemblea de Càrrecs Electes, amb alcaldes, regidors i diputats que votarien el candidat. Però a la votació d'alcaldes hauria sortit guanyador Mas perquè CDC té majoria en el món municipal." L'altra, més complicada encara, "consistia en unes primàries d'aquí a uns mesos però investint ja un candidat provisional que, per defecte, seria Artur Mas".

Botran explica que van introduir petits canvis per testar la solidesa d'aquesta opció: "Per tal de veure fins on podia arribar aquesta última proposta vam suggerir que ho podríem estudiar si el candidat que era investit provisionalment després no concorria a les primàries. O viceversa: si Mas s'havia de presentar de candidat a les primàries, no calia investir-lo abans i donar-li aquest avantatge de sortida. Els vam proposar que s'investís, provisionalment, algú altre i després, a les primàries, ja presentarien Mas. Perquè vèiem que, si no, eren com dues voltes Artur Mas: la provisional i la ratificatòria". Aquesta opció també va ser descartada per JxSí.

La proposta dels independents

Va ser llavors, al final d'aquella reunió, en principi infructuosa, que va sortir la tercera opció, que s'havia gestat el dia abans en un dinar on eren convidats la majoria de diputats independents de Junts pel Sí.

Ho explica Botran, de la CUP: "Entre dijous i divendres agafen més protagonisme els independents de Junts pel Sí amb una proposta pròpia que inclou un candidat alternatiu a la presidència a canvi d'uns compromisos nostres molt vinculats a l'estabilitat del proper Govern, un compromís més gran de la CUP en la governabilitat".

LA PROPOSTA QUE FINALMENT PERMETÉ L'ACORD VENIA DELS INDEPENDENTS DE JUNTS PEL SÍ

I ho ratifica a EL TEMPS un dels negociadors de Junts pel Sí en aquella reunió: "En el moment que s'acaba la reunió amb l'ANC i Òmnium i no s'accepta cap de les dues propostes presentades, és quan s'esmenta per primera vegada una tercera proposta. Nosaltres preguntem si és possible avançar en aquest sentit i llavors és quan la CUP diu 'ho podem explorar, us farem una proposta'".

Respecte a la proposta d'acord que finalment serà acceptada per Artur Mas no hi ha gaires diferències. En la finalment pactada, la CUP es compromet a →

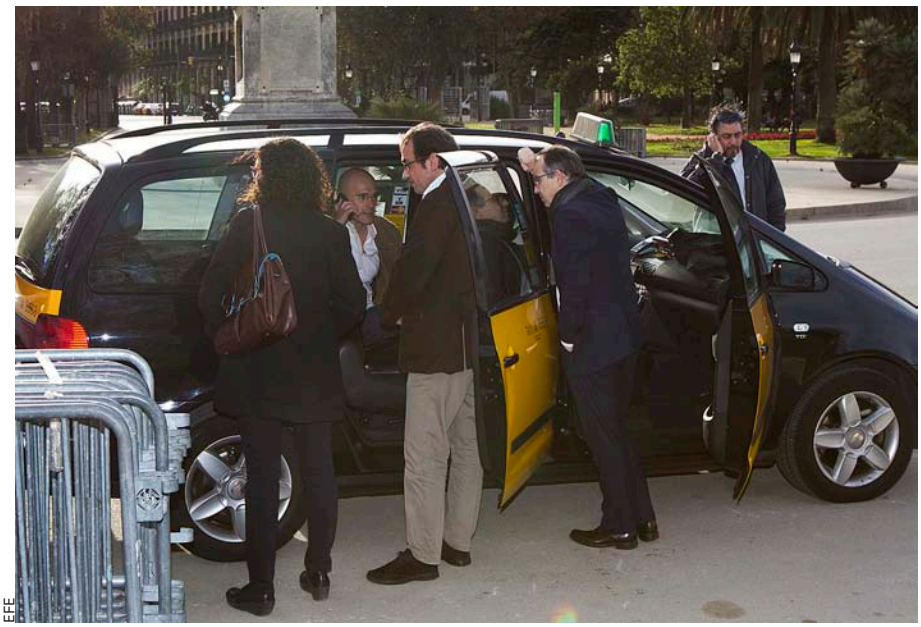

EFE

ELS NEGOCIADORS DE JUNTS PEL SÍ. L'equip de negociadors sense Lluís Corominas, agafa un taxi a la sortida del Parlament. Dreta, d'esquena, Marta Rovira (ERC). Dins del taxi, Raül Romeva i, a fora, Josep Rull i Jordi Turull (CDC).

→ "No votar en cap cas en el mateix sentit que els grups parlamentaris contraris al procés i/o el dret a decidir quan estigui en risc l'esmentada estabilitat" i "garantir que dos diputats/des de la CUP-CC s'incorporaran a la dinàmica del grup parlamentari de Junts pel Sí, de manera estable", a canvi d'investir "en la primera votació la persona candidata a la presidència de la Generalitat a la investidura que l'actual president proposi d'entre els membres del Grup Parlamentari de Junts pel Sí". A més hi havia certa assumpció de responsabilitats i el compromís de "de renovar, tant com sigui necessari, el propi grup parlamentari amb l'objectiu de visualitzar un canvi d'etapa i assumir implícitament la part d'autocrítica que li correspon".

Segons Botran, en relació amb aquella aprovada finalment, "la primera proposta dels independents ja deia que al grup de la CUP hi hauria d'haver unes dimissions equivalents al que representa la retirada d'Artur Mas alhora que es parla d'una més gran sintonia en les votacions amb Junts pel Sí. No s'especificava encara cap fórmula però ja es demanava la fixació "d'una forma concreta d'estabilitat, diferent de la que van signar ERC i CiU en l'anterior legislatura però que, al capdavall, impliqui uns compromisos d'estabilitat".

Amb aquesta solució, diu Botran, "Ells [Junts pel Sí] guanyen l'estabilitat i la renovació del nostre grup parlamentari per poder dir que s'ha passat pàgina d'un període tens. I per part seva —afegeix—, desapareix el candidat a la presidència, que també havia estat un element de discrepància".

Els negociadors de Junts pel Sí, especialment els de Convergència, necessitaven una proposta concreta i realista si la volien presentar a Artur Mas, que estava rebent per terra, mar i aire tota mena de solucions intuïtives i imaginatives però gens contrastades amb la realitat: el sedàs de la CUP. Ho explica un d'ells: "El president ho havia dit molt clar: 'A mi, veniu-me amb coses concretes, no amb suposicions'. Hi ha molta gent carregada de bona fé que deien jo crec que si els proposo a la CUP això, m'ho acceptaran perquè un de la CUP m'ha dit no-sé-què i un altre de Junts pel Sí, també".

JORDI PLAY

JORDI PLAY

Per això la proposta dels independents, i la disposició de la CUP a concretar-la, canvia el panorama.

Un altre dels negociadors de Junts pel Sí ho expressa d'aquesta manera: "L'actitud canvia quan, entre el maremàgnum d'aportacions entrecreuades –tothom aprofitant més aviat les relacions de caire personal amb el president que no de caire polític– apareix una fórmula que sembla que dóna solució a allò que el president sempre havia demanat, que era l'operativitat del procés. No es tractava de salvar la investidura sinó de garantir la continuïtat del procés! Si havíem de tenir investidura, però l'endemà havíem de començar a tenir problemes al Parlament, s'escampava el corcó que el president havia esmentat en alguna entrevista".

La mateixa font assegura que aquella tarda els negociadors de la CUP accepten assumir-ne responsabilitats i començar a concretar: "Divendres a la tarda és quan diuen 'estem disposats a parlar d'estabilitat permanent i a entonar un *mea culpa* i aquest *mea culpa* inclouria dimissions en el grup →

JORDI PLAY

INVESTIDURA DE CARLES PUIGDEMONT I COMIAT D'ARTUR MAS. A dalt a la dreta, quatre dels independents de Junts pel Sí (Lluís Llach, Germà Bel, Raül Romeva i Muriel Casals). A baixa, de dreta a esquerra: Anna Gabriel (CUP) felicitant el president investit; Artur Mas en la sessió d'investidura i als passadissos del Parlament. Mas ha renunciat a la seva acta de diputat.

JORDI PLAY

PRESA DE POSSESSIÓ. A la dreta presa de possessió del nou Govern de la Generalitat. A l'esquerra, tres dels últims negociadors de la CUP a la sortida de la presa de possessió de Carles Puigdemont com a president. D'esquerra a dreta: Gabriela Serra, Eulàlia Reguant i Albert Botran.

EFE

→ parlamentari'. Això apareix divendres a la tarda perquè gent propera a Junts pel Sí que tenen amistat amb gent de la CUP els ha dit 'si això ho accepteu se li podria presentar al president Mas, perquè al president només hi ha una cosa que l'obsessiona i és l'eficàcia i operativitat de la legislatura'. Molt bé, doncs posem punta al llapis i concretem".

Divendres a la nit

Divendres a la nit, a l'hotel Catalonia Balmes de Barcelona es reuneixen les delegacions de Junts pel Sí i la CUP que s'han trobat diverses vegades. Per part de Junts pel Sí hi ha els tres membres de CDC esmentats –Josep Rull, Jordi Turull i Lluís Corominas–, la Marta Rovira (ERC) i el que va ser cap de llista, l'independent Raül Romeva. Per part de la CUP hi ha els tres diputats que, des de dijous, són a les reunions –Albert Botran, Eulàlia Reguant i Gabriela Serra– i dos membres del consell polític: Hugo Alvira –que ja ha acudit a una trobada– i Isabel Chacón –que encara no havia estat present en cap.

Sobre la base de la proposta dels independents, les negociacions avancen més que no pensaven.

Ho explica Albert Botran: "En aquesta reunió aprofundim sobre la base de la proposta dels independents i, de la banda de Junts pel Sí ens diuen: 'sobre aquest contingut d'autocrítica i sobre aquest contingut de compromís d'estabilitat, presenteu-nos una proposta demà al matí i nosaltres la defensarem davant del president, que és qui té l'última paraula a l'hora de fer el pas al costat'".

Dissabte al matí

L'endemà a les 10 hores els negociadors de Junts pel Sí ja tenien a la seva taula la proposta de la CUP. Segons explica una altra font cupaire, els convergents no van insistir massa en les dimissions del grup parlamentari de la CUP i ells no hi van posar objeccions: "A nosaltres ens va semblar bé el punt de la dimissió de dos diputats del Grup i aquest punt no va ser objecte de fixació pels negociadors de Convergència, que no van exigir ni un nombre de persones diferent ni quines persones havien de dimitir. No era una proposta seva –venia dels independents– i ells no s'hi van fixar més."

En canvi, una font de Convergència assegura que es va parlar de noms i nombre de diputats: "Sobre el nombre de dimissionaris vam dir que havien de ser més de dos. Ha de ser una cosa suficient, perquè ja n'hi havia un que plegava. També vam dir 'ja sabeu qui volem que plegui; no cal que us ho diguem; oi que ens entenem?'. Però per escrit no posarem noms, evidentment. Tots vam entendre que era Anna Gabriel. Nosaltres i ells".

L'acord final no esmentava noms ni fixava un nombre de dimissionaris. Finalment han estat Julià de Jòdar i Joan Manuel Busqueta els que han plegat expressament en funció de l'acord. Tot i que no són els únics, perquè Antonio Baños ja havia presentat la dimissió i Ramon Usall també havia demanat ser substituït. Al capdavall, doncs, s'ha renovat un 40 per cent del grup.

EFE

Una font anònima de la CUP afirma que les diferències més destacables es van produir al voltant de la forma de garantir l'estabilitat del Govern, entorn d'aquell punt que explicita que "garantir que dos diputats/des de la CUP-CC s'incorporaran a la dinàmica del grup parlamentari de Junts pel Sí, de manera estable". Segons explica a EL TEMPS aquest membre de la CUP proper a les converses: "L'exigència inicial de Convergència era, efectivament, que els dos diputats de la CUP passessin al grup de JxSí, però això no era possible legalment –perquè és transfuguisme– ni a nosaltres ens semblava bé. De fet hi havia una fórmula legal que hauria estat incloure els dos diputats que entraven nous dins de l'altre grup parlamentari però tampoc ens semblava ètic i ens hi vam negar.

El dissabte al matí Convergència encara intentava que acceptéssim aquest punt. Però no ho vam fer. Tal com ha quedat ara, "la participació de dos diputats de la CUP en la dinàmica parlamentària de Junts pel Sí" es pot limitar pràcticament a la participació en la comissió de seguiment del full de ruta, que és un acord que ja havíem tancat prèviament".

Els negociadors de Junts pel Sí volen fer noves esmenes a l'esborrany que els ha fet arribar la CUP i els dos equips negociadors es tornen a reunir dissabte al matí, cap a les dotze.

BOTRAN: «ELS ALTRES GRUPS VOLDRAN POSAR EN CONTRADICCIÓ EL GOVERN I LA CUP I HAUREM DE VALORAR SI NOMÉS FAN JOC PARLAMENTARI»

Segons la CUP, els retocs ja només són detalls de redactat.

L'esborrany final està preparat i llest per portar-lo al president Artur Mas, que no en sap pràcticament res, segons les fonts d'EL TEMPS: "Els dies abans li havíem dit que estàvem explorant però no sabíem on arribaríem. I no volia saber res que no fos concret, perquè cada dia li arribaven desenes de propostes de gent amb molt bona fe però sense cap fonament". La mateixa font insisteix que "fins aquí el president no havia dit res. L'hi havíem d'anar a explicar. Ell no està a la negociació en detall. Aquella versió ja se li podia presentar perquè era concreta. A nosaltres se'ns havia dit que no anéssim amb més propostes originals de gent de bona fe sinó amb una proposta concreta. Com aquella".

És llavors quan un dels convergents diu que aquella història pot acabar amb tres cadàvers a la plaça de Sant Jaume.

Al final d'aquell matí els cupaires reben la confirmació que el president →

PRIMERA REUNIÓ DE GOVERN. El Govern de Carles Puigdemont té tres caps d'àrea, situats a la seva dreta: Oriol Junqueras (àrea econòmica) és l'únic amb rang de vice-president; Neus Munté (àrea social) i Raül Romeva (àrea institucional).

EFE

→ accepta i senten, per primera vegada, l'opció Carles Puigdemont com a nou candidat a la presidència de la Generalitat. Ho afirma Albert Botran: "Ens confirmen que farà el pas al costat i ens diuen que el candidat serà Puigdemont. Fins aquell moment el nom de Puigdemont no havia sortit per a res. El que sí que demanen és que el primer a comunicar-ho sigui Artur Mas. Ho vam respectar i a la tarda Mas feia la compareixença a Palau".

El pacte es va signar *in extremis*, amb cessions de tots dos bàndols i algun ressentiment surant en l'aire, que pot portar més d'un problema futur si les coses van mal dades: entre el munt de propostes que s'escampaven –i que dissabte a la tarda– encara tenia credibilitat entre alguns mitjans de comunicació n'hi havia una que implicava la dimissió en bloc –i la no substitució– de vuit diputats de la CUP: vuit escons buits com a penitència.

Després de la tempesta ve la calma. La solidesa de l'acord dependrà de tots dos blocs. Segons Botran, "la solidesa vindrà donada en la mesura que les passes de Junts pel Sí vagin pel camí de les tres àrees que ja hem estat explorant amb ells des del començament: pla de xoc, procés constituent i el que nosaltres diem ruptura –i ells en diuen desconnexió. Dins d'això ja sabem a quin joc juguem i ens compromet a mantenir l'aliança".

Evidentment hi haurà material sensible que només podran manipular els més experts en explosius de Junts pel Sí: retallades, privatitzacions, Barcelona World...

Però Bertran és conscient que la mateixa CUP es veurà temptada pels altres grups del Parlament ni que sigui per pur joc parlamentari: "Els altres grups del Parlament voldran posar en contradicció el Govern i la CUP i aquí és on haurem de valorar si el que fan és partidisme, alineant-se tot un bloc que no té coincidències ideològiques més enllà de l'oposició al Govern de Junts pel Sí, o si val la pena incorporar les coses que proposen els altres grups parlamentaris." •